



ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členiek senátu JUDr. Evy Hudobovej a Mgr. Ľubomíry Kúdelovej, v právnej veci žalobcu: 1/ **M.M.**, ul. S.X., P., 2/ **JUDr. J.M.**, ul. S.X., P., 3/ **M.M.**, P.X., V., proti žalovanému: **Ing. A.Ch., PhD. H.X.**, K., správca konkurznej podstaty úpadcu F., akciová spoločnosť, P., G.X., zast. advokátom JUDr. M.K., F.X., K., **o vydanie vkladnej knižky**, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č.k. 6Cb572/2002-38 zo dňa 15. augusta 2005, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie **z a m i e t a** .

Účastníkom náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom, č.k. 6Cb 572/2002-38 zo dňa 15. augusta 2005, konanie vo veci žalobcu v 1. rade a 2. rade zastavil, žalobu žalobcu v 3. rade zamietol a žalobcovi v 3. rade uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 4.850,- Sk, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobou doručenou súdu dňa 23.4.2002 sa žalobcovia v 1. až 3. rade domáhali voči žalovanému vydania vkladnej knižky č. X. znejúcu aspoň na sumu 12.200,50

Sk so 17,6% úrokmi od 1.4.1998. V priebehu konania žalobcovia v 1. a 2. rade zomreli, preto súd podľa § 107 ods. 1 konanie zastavil. Súd konštatoval, že v prejednávanej veci nebolo preukázané, že žalovaný má v držbe predmetnú vkladnú knižku, a preto ho nemožno zaviazať k vydaniu niečoho, čo nemá v držbe. Na základe uvedeného súd žalobu žalobcu v 3. rade zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na podnet žalobcu v 3. rade podal proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č.k. 6Cb 572/2002-38 zo dňa 15. augusta 2005 v časti výroku, ktorým súd žalobu žalobcu v 3. rade zamietol a zviazal ho voči žalovanému k náhrade trov konania, generálny prokurátor mimoriadne dovolanie, ktorým navrhol rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie. Uviedol, že úpadcovi bola daná do úschovy vkladná knižka znejúca na meno M.M. Úpadca knižku nevydal. Krajský súd v Košiciach nariadil termín pojednávania na 15.8.2005 o 10.00 hod. s tým, že žalobcovia v 3. rade doručil predvolanie na adresu v mieste bydliska dňa 6.7.2005 a opakovane 7.7.2005. Toho istého dňa bola zásielka uložená na pošte. Súd pojednával v neprítomnosti žalobcu v 3. rade a rozhodol napadnutým rozsudkom. Rozsudok bol žalobcovia v 3. rade doručovaný 3.10.2005 s tým, že zásielku si neprevzal, preto bola zásielka opakovane doručená 4.10.2005 a v ten istý deň bola uložená aj na pošte. Súd požiadal OOPZ vo V. o doručenie predmetnej zásielky, pričom zásielku sa nepodarilo doručiť, nakoľko podľa vyjadrenia manželky žalobcu v 3. rade sa tento dlhodobo zdržiava v Nemecku, jeho adresu nevedela uviesť a vrátiť sa mal až na Vianočné sviatky. Následne 10. januára 2006 súd vydal uznesenie č.k. 6Cb 572/2002-48, ktorým žalobcovia v 3. rade ustanovil opatrovníčku, manželku A.M. Súd uznesením č.k. 6Cb 572/2002-56 zrušil uznesenie č.k. 6Cb 572/2002-48 a ustanovil žalobcovia nového opatrovníka JUDr. R.T., ktorému 10. júla 2006 doručil rozsudok vo veci. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 9. augusta 2006. Generálny prokurátor zastáva názor, že takýmto postupom súdu bol porušený zákon, nakoľko rozhodoval vo veci v neprítomnosti žalobcu v 3. rade. Predpokladom na postup podľa § 47 ods. 2 O.s.p. je skutočnosť, že adresát sa zdržuje v mieste doručenia, hoci aj prechodne, čo musí doručovateľ spoľahlivo zistiť. V tomto prípade súd vôbec neskúmal, či sa žalobca zdržiaval v mieste bydliska. V rozpore s ust. § 29 ods. 2 O.s.p. považuje aj obe uznesenia o ustanovení opatrovníka. Má za to, že súd nemal zistené, že pobyt žalobcu v 3. rade nebol známy bez požadovaného stupňa istoty, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie s takými závažnými dôsledkami pre účastníka konania, aké má

uznesenie o ustanovení opatrovníka v zmysle § 29 ods. 2 O.s.p. Takýmto postupom bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 3 O.s.p.) prejednal mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora SR podľa ust. § 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 243i ods. 2 O.s.p. ako podané v zákonnej lehote podľa ust. § 243g O.s.p.

Podľa § 243e ods. 1 O.s.p., ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

V danom prípade podal generálny prokurátor mimoriadne dovolanie na základe podnetu účastníka konania - žalobcu. Podľa názoru generálneho prokurátora postupom krajského súdu bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom a realizovať tak jemu patriace procesné práva účastníka konania (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Ustanovený opatrovník pôsobil iba ako nástroj pre doručovanie rozhodnutia, s cieľom urýchliť súdne konanie. Potvrďuje to aj tá skutočnosť, že doručené rozhodnutie nenapadol opravným prostriedkom a tak umožnil, aby nadobudlo právoplatnosť. Týmto formálnym postupom súdu nemohol byť preto dosiahnutý zákonom sledovaný cieľ a zabezpečená potrebná ochrana práv žalobcu zaručených aj Ústavou SR.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že žalobcovia sa žalobou domáhali voči žalovanému (správkyni konkurznej podstaty úpadcu F., a.s. P.) vydania vkladnej knižky č. X. znejúcej aspoň na sumu 12 200,50 Sk so 17,6% úrokmi od 1.4.1998. V žalobe uviedli, že na základe zmluvy o prenájme nákladného motorového vozidla ŠKODA X. začal žalobca v 3. rade realizovať pre F., a.s., P. dodávku chleba a pečiva pre jednotlivé predajne Jednoty a súkromných podnikateľov v okrese P. Z toho dôvodu dali do úschovy vkladnú knižku č. X. znejúcu na sumu 12 200,50 Sk Úschova vkladnej knižky bola na dobu prenájmu motorového vozidla. Nájomný pomer sa skončil dňa 31.3.1998 a preto požiadali F., a.s., P. o jej vydanie, ktorý im ju však nevydal, preto požiadali správcu konkurznej podstaty o jej vydanie žalobou.

Žalovaný namietal, že nemá v držbe požadovanú vkladnú knižku č. X. a požadovaná vkladná knižka nie je ani súčasťou súpisu konkurznej podstaty úpadcu F., a.s., P. Žalobcovia žiadnymi konkrétnymi skutočnosťami, ani dôkazmi nepreukázali, že žalovaný má vkladnú knižku fyzicky u seba. Žalobcovia doložil k žalobe len potvrdenie F., a.s. P. zo dňa 8.8.1997, že zobral do úschovy vkladnú knižku vedenú v S., a.s. P. na meno M.M., bytom P., S.X., č. vkladnej knižky X. na sumu 12 200,50 Sk, ako kauciu v zmysle zmluvy o prenájme nákladného motorového vozidla ŠKODA 1203 X. Úschova uvedenej vkladnej knižky je na dobu prenájmu motorového vozidla. V priebehu konania žalobcovia v 1. a 2. rade zomreli, preto krajský súd podľa § 107 ods. 1 O.s.p. konania o ich žalobe zastavil a voči žalobcovi v 3. rade žalobu zamietol.

Základnou otázkou dôvodnosti mimoriadneho dovolania je, či tým, že krajský súd konal v neprítomnosti žalobcu v 3. rade porušil zákon a takýmto postupom bola žalobcovi v 3. rade ako účastníkovi konania, odňatá možnosť konať pred súdom. Podľa názoru vysloveného v mimoriadnom dovolaní krajský súd mal zistené, že pobyt žalobcu nebol známy, bez požadovaného stupňa istoty, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie s takými závažnými dôsledkami pre účastníka konania, aké má uznesenie o ustanovení opatrovníka v zmysle ustanovenia § 29 ods. 2 O.s.p. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 10a ods. 3 O.s.p.) krajský súd sa dostatočne zaoberal so zisťovaním trvalého pobytu žalobcu v 3. rade. Nie je pravdou, že bez požadovaného stupňa istoty vychádzal z faktu, že trvalý pobyt žalobcu v 3. rade je neznámy, keď žalobcovi v 3. rade ustanovil opatrovníka s odkazom na ustanovenie § 29 ods. 2 O.s.p. Krajský súd za opatrovníka ustanovil manželku žalobcu v 3. rade, ktorá s jej ustanovením nesúhlasila a taktiež adresu pobytu v cudzine jej manžela neoznámila. Podľa ustanovenia § 29 ods. 2 O.s.p. súd môže ustanoviť opatrovníka aj účastníkovi, ktorého pobyt nie je známy, ktorému sa nepodarilo písomnosť doručiť na známu adresu v cudzine, alebo ak je doručenie písomnosti v cudzine spojené s ťažko prekonateľnými prekážkami. Z postupu súdu, ktorým sa pokúšal doručovať písomnosti žalobcovi v 3. rade a zisťovania jeho pobytu dostupnými prostriedkami, nevyplýva, že by konajúci súd nepostupoval v súlade s ustanovením § 29 ods. 2 O.s.p., keď žalobcovi v 3. rade opatrovníka ustanovil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že žalobcovi v 3. rade predvolanie na pojednávanie konané dňa 15.8.2005 bolo doručované na adresu P.X., V. Zásielku však

neprevzal v odbernej lehote, preto bola dňom 7.7.2005 uložená na pošte. Krajský súd s poukázaním na ust. § 47 ods. 2 O.s.p. považoval predvolanie za doručené, a preto pojednával v neprítomnosti žalobcu v 3. rade a vo veci rozhodol. Rozsudok vo veci doručoval krajský súd dňa 3.10.2005 a dňa 4.10.2005, kedy bola zásielka uložená na pošte. Súd požiadal listom zo dňa 27.10.2005 a dňa 25.11.2005 Obvodné oddelenie PZ SR V. o doručenie listovej zásielky žalobcovi, ktoré mu oznámilo, že zásielku nemohlo doručiť, nakoľko podľa vyjadrenia manželky sa žalobca dlhodobo zdržiava v Nemecku na neznámej adrese. Následne dňa 10.1.2006 súd vydal uznesenie, ktorým žalobcovi podľa ust. § 29 O.s.p. určil opatrovníčku – manželku A.M. Po opakovaných neúspešných pokusoch o doručenie uznesenia na adresu žalobcu a jeho manželky, požiadal súd o doručenie zásielky Obvodné oddelenie PZ V., ktorá bola takto doručená A.M. dňa 29.3.2006. Listom zo dňa 12.4.2006 AM. oznámila, že nesúhlasí s tým, aby bola ustanovená súdom za opatrovníčku. Krajský súd preto uznesením zo dňa 19.5.2006 zrušil uznesenie z 10.1.2006 a ustanovil žalobcovi nového opatrovníka – vyššieho súdneho úradníka Krajského súdu v Košiciach JUDr. R.T., ktorému 10.7.2006 doručil rozsudok vo veci. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 9.8.2006. Uvedeným postupom súd neporušil ustanovenie § 29 ods. 2 O.s.p., ako ani tým, že konal v neprítomnosti žalobcu v 3. rade, ktorý napriek tomu, že bol žalobcom absolútne neposkytol súdu žiadnu súčinnosť za účelom zabezpečenia jeho účasti ako oprávneného účastníka v konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 3 O.s.p.) sa nestotožnil s vysloveným názorom v mimoriadnom dovolaní, že ustanovený opatrovník vyšší súdny JUDr. T. bol ustanovený v rozpore s ustanovením § 29 ods. 2 O.s.p., nakoľko nebolo možné od neho očakávať, že bude dostatočne razantne hájiť práva zastúpeného tak, ako sa od opatrovníka požaduje. Konajúci súd ako prvého opatrovníka ustanovil manželku žalobcu v 3. rade a až následne po zrušení uznesenia o jej ustanovení na základe jej odvolania ustanovil opatrovníka JUDr. T. Postup prvostupňového súdu, ktorým ustanovil opatrovníka vyššieho súdneho úradníka, Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 3 O.s.p.) nekvalifikuje za porušenie ustanovenia § 29 ods. 2 O.s.p.

Na základe takto posúdeného právneho stavu Najvyšší súd Slovenskej republiky nedospel k záveru, že postupom súdu bola žalobcovi v 3. rade ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom, a teda porušené právo účastníka konania v zmysle ustanovenia § 237 písmeno f./ O.s.p.

Z ustanovenia § 243e ods. 1 O.s.p. vyplýva, za akých podmienok generálny prokurátor podáva mimoriadne dovolanie, z ktorých jednou z podmienok, je aby ochranu osôb v prospech, ktorých sa mimoriadne dovolanie podáva, nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. V danom prípade však žiadnym hodnoverným dokladom nebolo preukázané, že vkladná knižka, ktorá je predmetom konania, bola správcovi konkurznej podstaty vydaná. Základný predpoklad pre úspešné uplatnenie žaloby o vydanie veci z konkurznej podstaty je, že vec, ktorá sa má vydať, je zaradená do súpisu konkurznej podstaty. Z predložených dôkazov nie je ani zrejmé, že žalovaný vkladnú knižku prevzal a že ju protiprávne do konkurznej podstaty nezaradil. Na základe existujúcich dôkazov, ktoré sú založené v žalobe doručenej v roku 2002 a ani následne zo žiadneho dôkazu sa nedá vyvodiť, že žalovaný vkladnú knižku prevzal. Na základe takto predložených dôkazov ani v ďalšom konaní nie je možné dospieť k inému rozhodnutiu, a teda dosiahnuť ochranu iným právnym prostriedkom účastníka, v prospech ktorého bolo mimoriadne dovolanie podané.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z uvedených dôvodov podľa § 243b ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 243i ods. 2 O.s.p. mimoriadne dovolanie zamietol a účastníkom konania náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 12. februára 2008

JUDr. Jana Zemaníková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: